

Σε απάντηση αναφοράς σχετικά με το ενδεχόμενο παράβασης εκ μέρους της Ελλάδας διατάξεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, οι οποίες απαγορεύουν τη διακριτική μεταχείριση προσώπων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, εξ αιτίας της πρόβλεψης στον ν. 3719/2008 της δυνατότητας σύναψης συμφώνου συμβίωσης αποκλειστικά μεταξύ προσώπων διαφορετικού φύλου, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημέρωσε τον αναφερόμενο για τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις έως σήμερα ισχύουσες διατάξεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας (οδηγία 2000/78/EK) η απαγόρευση διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού εξικνείται στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας και δεν καταλαμβάνει το πεδίο της ρύθμισης της οικογενειακής κατάστασης προσώπων, το οποίο εξακολουθεί να συνιστά αρμοδιότητα του εθνικού νομοθέτη. Κατά συνέπεια, η παράλειψη του εθνικού νομοθέτη να συμπεριλάβει πρόσωπα του ίδιου φύλου στον ν. 3719/2008 δεν θα προσέκρουε, άνευ άλλου, στις διατάξεις της ανωτέρω οδηγίας.

Το δικαίωμα κυκλοφορίας και διαμονής των μελών οικογένειας πολίτη της ΕΕ στην επικράτεια των κρατών μελών (οδηγία 2004/38/EK) καταλαμβάνει υπό προϋποθέσεις τόσο τους «*συζύγους*» όσο και τους «*συντρόφους*». Δεδομένου ότι μεταξύ των «*συζύγων*», δηλαδή προσώπων που έχουν συνάψει γάμο με πολίτη της Ένωσης σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους προέλευσης, περιλαμβάνονται και πρόσωπα του ίδιου φύλου (όπως ήδη προβλέπεται σε ορισμένα κράτη μέλη της Ε.Ε.), το πεδίο εφαρμογής της ως άνω οδηγίας εφαρμόζεται και σε αυτούς, εφ' όσον μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, θα προσέκρουε στην προσήκουσα εφαρμογή της οδηγίας τυχόν άρνηση αρμοδίου οργάνου του κράτους μέλους υποδοχής (εν προκειμένω της Ελλάδας) να εφαρμόσει την οδηγία σε συζύγους του ίδιου φύλου.

Για την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας και σε «*συντρόφους*» ανεξαρτήτως φύλου, με τους οποίους ο πολίτης της Ένωσης διατηρεί «*σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους*», τίθεται ως προϋπόθεση η αναγνώριση εκ μέρους του κράτους μέλους υποδοχής της σχέσης αυτής ως «*ισοδύναμη[ς] προς τον γάμο*». Δεν προκύπτει ευθέως από τις διατάξεις του ν. 3719/2008 κατά πόσον η χώρα μας έχει όντως αναγνωρίσει το σύμφωνο συμβίωσης ως σχέση ισοδύναμη προς τον γάμο. Για την εξέταση του ζητήματος θα απαιτείτο η υποβολή αναφοράς από πολίτη άλλου κράτους μέλους, με αίτημα τον έλεγχο νομιμότητας συγκεκριμένης διοικητικής πράξης ή παράλειψης έκδοσης πράξης εκ μέρους τυχόν εμπλεκόμενου ημεδαπού δημοσίου φορέα στην εφαρμογή της οδηγίας 2004/38/EK.

Πάντως, η έλλειψη έως σήμερα θεσμικής αναγνώρισης των υφιστάμενων στην Ελλάδα σχέσεων μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου, εν αντιθέσει προς τα ισχύοντα σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., η οποία παρεμποδίζει την εφαρμογή της οδηγίας 2004/38/EK στους *de facto* συντρόφους ελλήνων πολιτών σε περίπτωση μετακίνησης και εγκατάστασής τους σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης, δεν προσκρούει αφ' εαυτήν στους κανόνες εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, δεδομένου ότι η επίκλησή τους προϋποθέτει την προηγούμενη αναγνώριση, βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους προέλευσης, δικαιώματος το οποίο ακολουθεί τον δικαιούχο σε περίπτωση μετακίνησής του σε άλλο κράτος μέλος υποδοχής (υπόθεση 20914/2008).